

ВИКОРИСТАННЯ ДЛЯ ПОЖЕЖОГАСІННЯ ГЕРМЕТИЧНИХ ТОНКОСТІННИХ ОБОЛОНОК З ПІДВИЩЕНИМ ОХОЛОДЖУВАЛЬНИМ ЕФЕКТОМ

*В. В. Клименко, проф., д-р. техн. наук, О. В. Скрипник, доц., канд. техн. наук,
В. В. Свяцький, доц., канд. техн. наук, ЦНТУ, м. Кропивницький; klymvas@ukr.net
P. Koltun, PhD tech. sci., Australian Clinical Labs, Melbourne, Australia,
V. Novozhilov, Prof., PhD Physic. and Mathemat. Sci., Victoria University, Melbourne, Australia.*

Для пожежогасіння застосовуються способи, що передбачають припинення доступу кисню до палаючих матеріалів та зниження температури до рівня, який виключає повторне займання. В залежності від обстановки можуть застосовуватися активні способи гасіння пожежі або гасіння пожежі шляхом її ізоляції, а також комбінації цих способів. Активні способи передбачають безпосередній вплив на вогнище пожежі вогнегасними засобами (водою, піною, інертними газами, порошком, піском та ін.) [1]. Одним із таких є спосіб пожежогасіння, який полягає в доставці у вогнище пожежі герметичних тонкостінних оболонок (ТО), що виготовлені з газонепроникного матеріалу з деякою ненульовою міцністю та попередньо заповнені водою [2]. При попаданні в осередок пожежі в оболонках, заповнених водою, під впливом вогню та високої температури вода спочатку нагрівається, а потім википає з утворенням водяної пари, що призводить до зростання тиску всередині оболонки і до її руйнування (газовий вибух). Як наслідок, пара, що міститься в оболонках, заповнює більшу зону гасіння пожежі, ніж при гасінні пожежі шляхом використання води, не поміщеної в герметичні оболонки. Але недоліком такого способу пожежогасіння є відносно мала величина охолоджувального ефекту при використанні ТО заповнених водою. Збільшити охолоджувальний ефект при використанні герметичних тонкостінних оболонок для пожежогасіння можна шляхом їх заповнення льодом або льодоводяною шугою [3].

Питому кількість теплоти q , відведеної від осередку пожежі при використанні герметичних ТО, можна визначити згідно теплових балансів:

- при використанні води:

$$q = q_{наг} + q_{пар} \quad (1)$$

де $q_{наг}$ - питома теплота нагрівання води від температури оточуючого середовища до температури кипіння;

$q_{пар}$ - питома теплота пароутворення води $q_{пар} = 2258$ кДж/кг [4]

- при використанні льоду або льодоводяної шуги:

$$q = q_{пл} + q_{наг} + q_{пар} \quad (2)$$

де $q_{пл}$ - питома теплота плавлення льоду $q_{пл} = 333,5$ кДж/кг [4].

Отже при використанні герметичних ТО, заповнених льодом або льодоводяною шугою, охолоджувальний ефект при гасінні пожежі збільшиться приблизно на 10...14 %.

Пропонований спосіб гасіння пожежі здійснюється таким чином: потрапляючи в осередок пожежі, тонкостінні оболонки 1 (рис. 1) з льодом 2 нагріваються до плавлення льоду, лід

плавиться з утворенням води, яка потім википає з утворенням водяної пари, внаслідок чого зростає тиск всередині ТО і вона руйнується (газовий вибух). Як наслідок, пара, яка міститься в ТО, заповнює зону пожежі, та завдяки її великій питомій поверхні, забезпечує інтенсивний теплообмін із середовищем пожежі.

Тонкостінна оболонка, таким чином, грає подвійну роль: на стадії доставки вона є місцем розміщення льоду або льодоводяної шуги, збільшуючи дальність доставки, а при взаємодії з полум'ям тонкостінна оболонка з утвореною парою при підвищенні тиску розривається з розповсюдженням пари по площі зони гасіння. Змінюючи матеріал і товщину ТО, можна варіювати граничний тиск виникнення газового вибуху пари, а, отже, розмір площі зони гасіння.

Тонкостінні оболонки пропонується доставляти в зону пожежі будь-яким зовнішнім джерелом. Одним із варіантів може бути доставка оболонки у супутньому потоці звичайного водяного струменя по навісній траєкторії (рис. 2) [3].

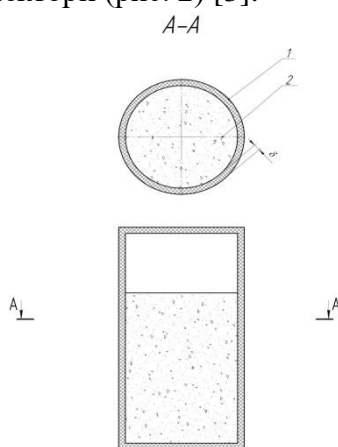

Рис. 1 - Загальний вид герметичних тонкостінних оболонок

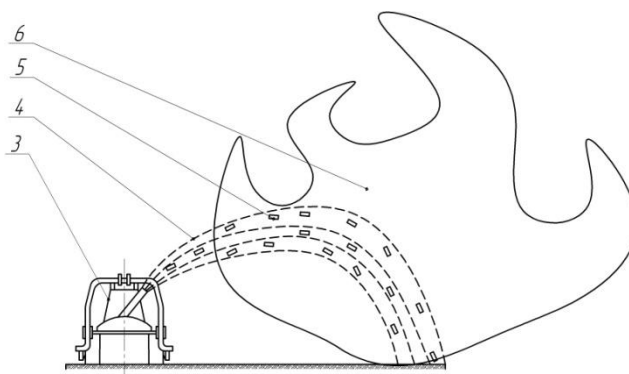

Рис. 2 - Схемне рішення доставки оболонок у супутньому потоці звичайного водяного струменя по навісній траєкторії

Вилітаючи з джерела струменя 3 і рухаючись траєкторіями 4, тонкостінні оболонки 5 потрапляють в зону пожежі 6. У нижній частині пожежі виникатимуть множинні газові вибухи ТО з утворенням зони гасіння. Зміненням розміру ТО, заповнених льодом або льодоводяною шугою, а також регулюванням параметрів їхнього джерела доставки (початкової швидкості, куту нахилу, розташування), досягається виникнення множинних газових вибухів тонкостінних оболонок у найбільш гарячій зоні пожежі, і отже, створюються найбільш сприятливі умови для гасіння пожежі.

Матеріали XIV Всеукраїнської науково-технічної конференції «Сучасні проблеми холодильної техніки та технології». Одеса 21-22 вересня 2023 року

Використання для пожежогасіння герметичних тонкостінних оболонок, заповнених льодом або льодоводяною шугою, забезпечує підвищення охолоджувального ефекту та далекобійність доставки вогнегасної речовини, що в цілому підвищує здатність швидко гасити великі об'єми полум'я.

Список інформаційних джерел

1. Пожежна тактика. Курс лекцій / Р.В. Пархоменко, Д.О. Чалий, Д.П. Войтович. – Львів: ЛДУ БЖД, 2017. – 368 с.
2. Способ доставки огнетушащего вещества в очаг пожара перемещением его в окружающем воздухе: пат. 2261724 Российская Федерация. № 2003120520/12; заявл. 04.07.2003; опубл. 10.10.2005. Бюл. № 28. 7 с.
3. Патент на корисну модель № 153723 Спосіб гасіння пожежі із застосуванням тонкостінних герметичних оболонок / Скрипник О. В., Клименко В. В., Свяцький В. В., Скрипник Д. О., Конончук С. В., Молокост Л. А. опубл. 16.08.2023 р., бюл. №33.
4. Теплотехніка : підручник / Б. Х. Драганов, О. С. Бессараб, А. А. Долінський, В. О. Лазоренко, А. В. Міщенко, О. В. Шеліманова. – Київ: Фірма «ІНКОС», 2005. – 400 с.

УДК 621.56

ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД ЗМЕНШЕННЯ НАДЛИШКОВОЇ ВОЛОГИ У ІСНУЮЧОМУ ОХОЛОДЖУВАНОМУ СКЛАДІ ГОДОВОЇ ПРОДУКЦІЇ

Козаченко І. С., провідний інженер, ТОВ «ЮЖ Холод», Одеса, ilya.s.kozachenko@gmail.com

Желіба Ю.О. доц., к.т.н., Одеський національний технологічний університет

Желіба Т. О., старший викладач НУ «Одеська політехніка», м. Одеса

Технології первинні..., сьогодні, крім звичайних вимог до температур повітря, все прискіпливіше вимагають підтримувати і відповідний вимогам рівень відносної вологості повітря в складських приміщеннях та холодильних камерах. У доповіді обговорюється досвід забезпечення необхідних технологічних параметрів повітря в накопичувальному складі готової продукції (СГП) та камерах зберігання охолоджених вантажів Х 1-5 портового підприємства. Місце розташування, особливості встановлених холодильних систем та технологічні особливості виробничого процесу обумовлювали низку проблем саме з забезпеченням низької відносної вологості повітря в сховищах на рівні не вище 75 %. Мета дослідження - пошук причин виникнення підвищеної вологості повітря (RH) СГП та камер Х 1-5, визначення за приведеними витратами економічно доцільних заходів та алгоритму їх упровадження, щоб вирішити завдання з мінімальними інвестиційними витратами, без заміни холодильних систем та кондиціонерів і без зупинки виробничого процесу.

Склад розмірами 42 на 144 м, облицьований теплоізолюючими панелями по металевому каркасу. Висота верху перекриття 14,3 м, низу - 8,5 м. Розрахункові температура складу 17 °С, RH – не вище 75 %. Підтримка параметрів повітря СГП забезпечується даховими кондиціонерами, кожної з камер зберігання Х 1-5 (0 °С, RH – не вище 75 %) - двома незалежними холодильними системами.